

Työelämässä oppimisen ohjaamisen ja arvioinnin pilotit Kainuun ammattiopistossa

*Parasta DigiOhjausta -hankkeen yhtenä kärkitavoitteena on ollut etsiä ja testata **matalan kynnyksen** ratkaisuja työpaikalla oppimisen ohjaamiseen ja arviointiin. Kainuun ammattiopistossa tutustuimme kuuteen digitaaliseen ohjaamiseen suunniteltuun järjestelmään. Pilottitestaukseen niistä päätyi kolme toiminnoiltaan erilaista alustaa. Kolmesta testatusta pienten pilottikokeilujen jälkeen laajempaan pilotointiin valittiin [Workseed](#).*

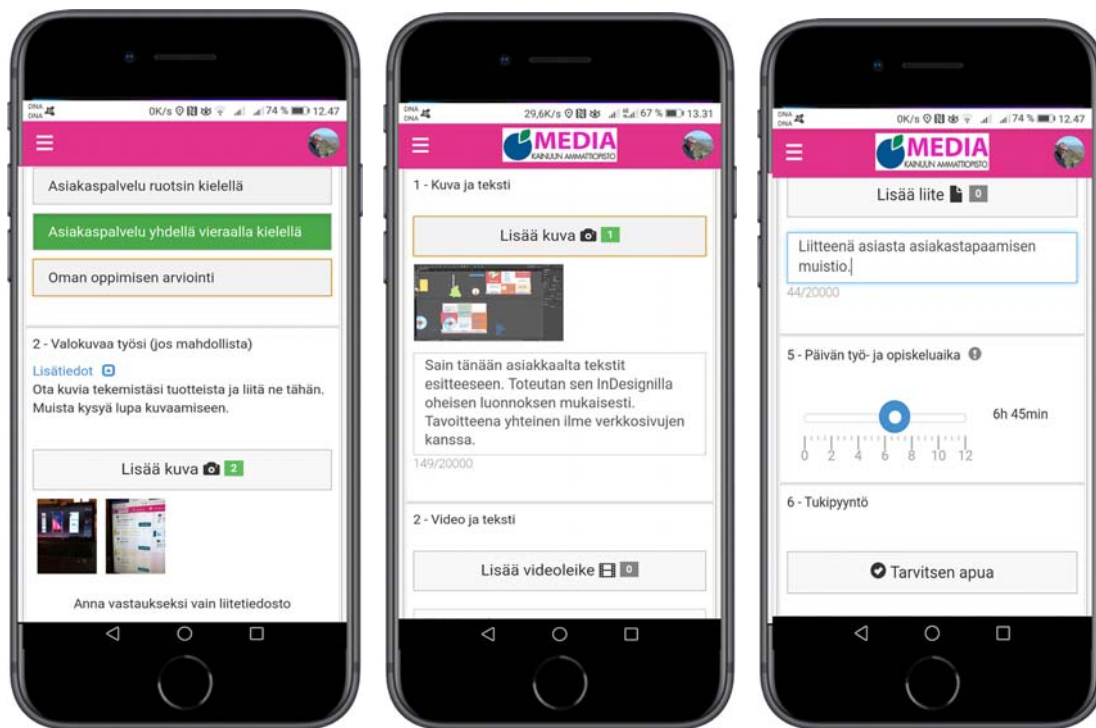
Workseed -pilotointiin osallistui n. 200 perus- tai ammattitutkintoa suorittavaa opiskelijaa sekä parikymmentä opettajaa kahdeksalta alalta maaliskuusta 2019 alkaen. Pilottiryhmillä pääpaino oli työpaikalla oppimisen dokumentoinnissa, ohjaamisessa ja arvioinnissa, mutta sen ohella saimme myös kokemuksia Workseedin mahdollisuuksista kokonaisvaltaiseen oppimisen ja osaamisen hankinnan seurantaan.

Näitä pilotoimme

Pilottiryhmissä testattiin yhtä tai useampaa toimintoa:

- työelämässä oppimisen ohjausta ja dokumentointia alakohtaisesti muokattujen päiväkirjojen avulla
- ohjauksen tarvetta ennen työpaikalla oppimisjaksoa ja sen aikana (opiskelijat, työpaikkaohjaajat)
- työpaikkaohjaajien aktivointia opiskelijan etenemisen seurantaan, arviointiin ja palautteen antamiseen
- media-alalla testattiin Workseedin mahdollisuuksia näyttöjen syvällisemmässä dokumentoinnissa ja arvioinnissa
- neljällä alalla testattiin osittaista integrointia Toiminta digitaalisessa ympäristössä -tutkinnon osaan, lähinnä digivälineiden hyödyntämistä työpaikalla oppimisen monipuolisen dokumentoinnin näkökulmasta
- Workseedin integrointia Primus-opiskelijahallintojärjestelmään, tutkintojen perusteisiin, Moodle-verkko-oppimisympäristöön ja Teams-tiimityöalustaan
- järjestelmän soveltuvuutta eri aloille

Alakohtaisesti muokattuja työpaikalla oppimisen päiväkirjoja.

Pilottien sivutuotteena saimme kokemuksia Workseedin muista mahdollisuuksista

- oppimispäiväkirjan toteutuksesta; elokuusta 2019 alkaen niitä pilotoitiin uusien opiskelijoiden kanssa puutarha- ja media-alojen perustutkinnoissa
- järjestelmän soveltuvuudesta YTO-aineiden järjestämiseen etä- ja oppisopimusopiskelijoille
- kokonaisvaltaiseen oppimisen kertymisen seurannasta tutkinnon osa-, opiskelija- ja ryhmäkohtaisesti
- yksilöllisten oppimispolkujen toteuttamisesta

Workseedin käyttökokemuksia

Ohjauksen tarve

Osa työelämäjaksolla olleista media-alan opiskelijoista siirtyi huhtikuussa 2019 dokumentoimaan Workseedilla jo aikaisemmin alkanutta jaksoaan. Sitä ennen he olivat raportoineet oppimistaan Wilman päiväkirjaan, joka mahdollistaa vain tekstimuotoisen raportoinnin. Siirtyminen Workseedin käyttöön ei aiheuttanut ongelmia, päinvastoin se paransi dokumentointien laatua, kun käytettävissä olivat nyt videot, äänitykset, valokuvat ja liitetiedostot.

Pilottikokemusten mukaan näyttää siltä, että ennakko-ohjauksen tarve itse ohjelmiston käyttöön mobiililaitteilla tai tietokoneella on vähäinen. Sama koskee myös työpaikkaohjaajia, joiden ei tarvitse erikseen kirjautua voidakseen kommentoida ja arvioida. He saavat suoran linkin sähköpostiinsa säännöllisesti jakson aikana sekä arviointikutsun sen päättyttyä.

Opiskelijoiden ohjauksessa ennen työelämäjaksoa on paikallaan käydä läpi, **mitä tekemällä tutkinnon osaaminen osoitetaan** ja millä kriteereillä sitä arvioidaan. Laadun varmistamiseksi on syytä avata tutkinnon perusteita ja antaa esimerkkejä, millä tavalla opiskelijan tulisi dokumentoida työprosessin, työn perustana olevan tiedon hallinnan tai jonkin muun tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksen (mm. työturvallisuus, kestävä kehitys jne.) osaaminen. Kuva lopputuotteesta tai parin sanan maininta tehdystä työstä ei välttämättä riitä kattavan arvioinnin perusteeksi.

Muutamilla ryhmillä videoimalla tapahtuvaa dokumentointiosaamista hankittiin integroimalla ohjaus Toiminta digitaalisessa ympäristössä -tutkinnonosaan. Pienissä ryhmissä suunniteltiin ja toteutettiin selkokielisesti tekstitettyjä oman alan koneiden ja laitteiden käyttöohjevideoita tai ajoneuvon ajoonlähtötarkastuksesta. Videoiden tuli toimia ilman ääntä. Videot ladattiin Youtubeen josta ne avautuvat kyseiseen laitteeseen liimatusta QR-koodista. Näillä pilottiryhmillä havaittiin työelämässä toteutettujen työsuoritusten dokumentointivideoiden olevan lyhyitä, napakoita ja tuovan hyvin esille asiat, joita tulee huomioida ennen työsuoritukseen ryhtymistä ja sen aikana.

Työelämässä oppimisen päiväkirja ja oppimispäiväkirja

Workseed mahdollistaa työelämässä oppimisen päiväkirjan tekemisen ja räätälöinnin ala- tai tutkinnonosa- tai jopa opiskelijakohtaisesti. Kokemuksemme mukaan yleisluontoinen päiväkirjamalli ”Kerro mitä teit tänään” ei ole riittävä, koska siinä päivän tehtävät kerrotaan yleensä vain parilla sanalla ja mahdollisesti liitteenä olevalla kuvalla.

Syksyllä 2019 aloittaneet puutarha-alan ja media-alan perustutkinnon opiskelijat saivat testattavaksi Workseedilla toteutetun oppimispäiväkirjan. Oppimispäiväkirjojen toteutukset ovat samansuuntaisia kuin alojen työssäoppimispäiväkirjatkin. Niissä opiskelijat kertovat päivän tehtävät ja oppimiset sekä arvioivat osaamistaan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen, jotka ovat koko ajan nähtävillä päiväkirjan arviointiosiossa.

Oppimispäiväkirjaa tehdessään opiskelija tutustuu tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin luonnostaan. Aloitussvaiheessa ja myöhemmin henkilökohtaisissa palautteissa on paikallaan korostaa sitä, että työprosessin kuvaukseen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota.

Ke 06.11.

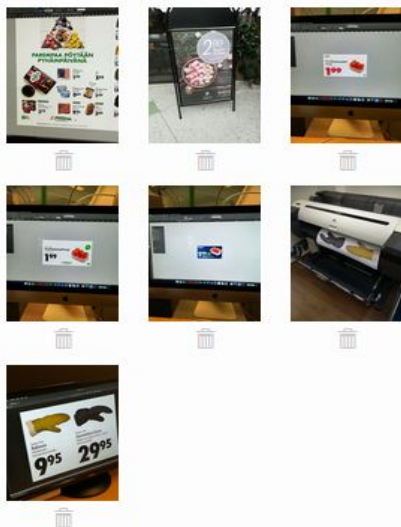
Tänään tein Prisman sivun kokoisen lehti-ilmoituksen, johon tuli vain 7 tuotetta joten nuo tuotteet piti asetella kokonaan uudestaan.

Syömässä käydessäni huomasin että mun tekemä juliste oli ravintolan edessä :)

Sitten tein 3 näyttöilmoitusta Salelle, Prismalle ja S-marketille. Kaikkiin tuli samat tekstit yms mutta kauppojen omilla fonteilla ja tyyleillä.

Tein ja printtasin yhden hyllynpääjulistein ja vein infoon.

Äänitettiin myös tänään vielä yksi lause siihen Vuoden leipäkauppa videoon, joka saatiinkin tänään valmiiksi.

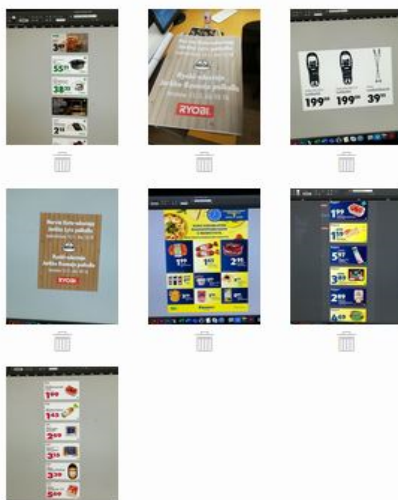

Hei Jouko, onko leipäkauppavideo jo julkaistu jossakin? Vai voitko laittaa sen tänne tailinkin siihen?

Kommentoi

To 07.11.

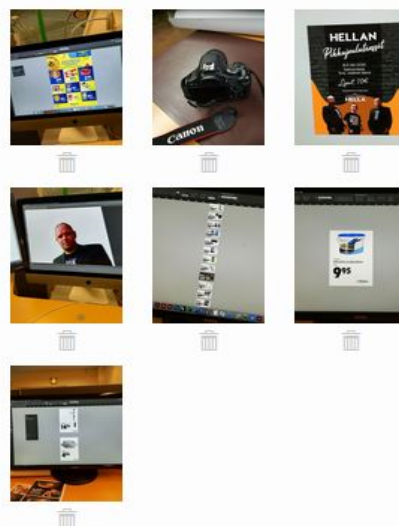
Tänään on ollut paljon hommaa. Tein tänään mm. ison julistein jonka sain suunnitella itse. Sitten tein hyllynpäätyyn julistein, S-marketin lehti-ilmoituksen, prisman näytöt, salen näytöt, ja s marketin näytöt.

Kommentoi

Pe 08.11.

Tänään oli taas paljon hommaa. Tein vko 47 prisman näytöt, sekä s marketin ilmoituksen loppuun. Tein hyllynpäätyyn julistein johon kävin itse ottamassa kuvat tuotteista. Tein myös muutaman a3 julistein. Sitten sain suunnitella Pikkujoulutanssien julistein, johon tein illustratorilla tommonsen aaltoilvan kuvion, ja käytin Hellan brändivärejä ha fontteja, mutta yhden fontin etsin netistä. Syväsin ton bändin kuvan ja laitoin tuohon, sekä parantelin hieman värejä siitä. Laitoin kans tohon keskelle tommonsen mustan laatikon jonka laitoin vähä läpinäkyvämmäksi.

Heips, kannattaa kirjailla ylös, mitä piti ottaa huomioon ennen jonkin tehtävän aloittamista? Ideointi- ja suunnitteluvaiheet. Mitä (uutta) opit tehtävää tehdessä? Mitä tekisit seuraavalla kerralla eri tavalla? -Jos ongelmia tai et tiennyt miten tehdään - kuinka ratkaisit että sait tehtävän kasaan?

Hei Jouko, Tämä sinun Workseed näyttää hyvältä! Miten harjoittelun jatko näyttää? t.o

Kuva media-alan 1. vuoden opiskelijan päiväkirjasta. Ennen työelämäjakson alkamista hän piti oppimispäiväkirjaa kahden kuukauden ajan. Päiväkirjaa seuraamalla ohjaava opettaja on tietoinen opiskelijan tehtävistä ja voi antaa tarvittaessa ohjeistusta ja palautetta kommentoimalla päiväkirjamerkintöjä.

Työelämässä oppimisen päiväkirjan voi toteuttaa näinkin:

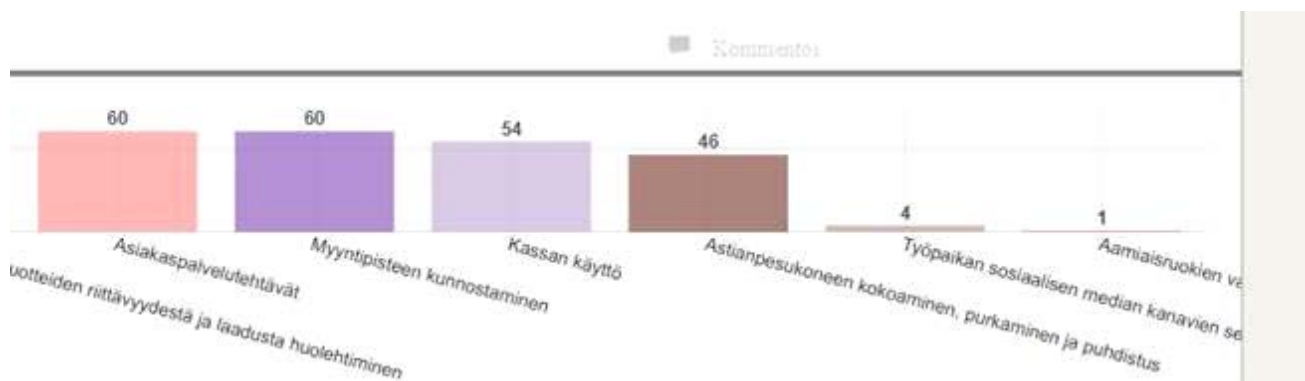
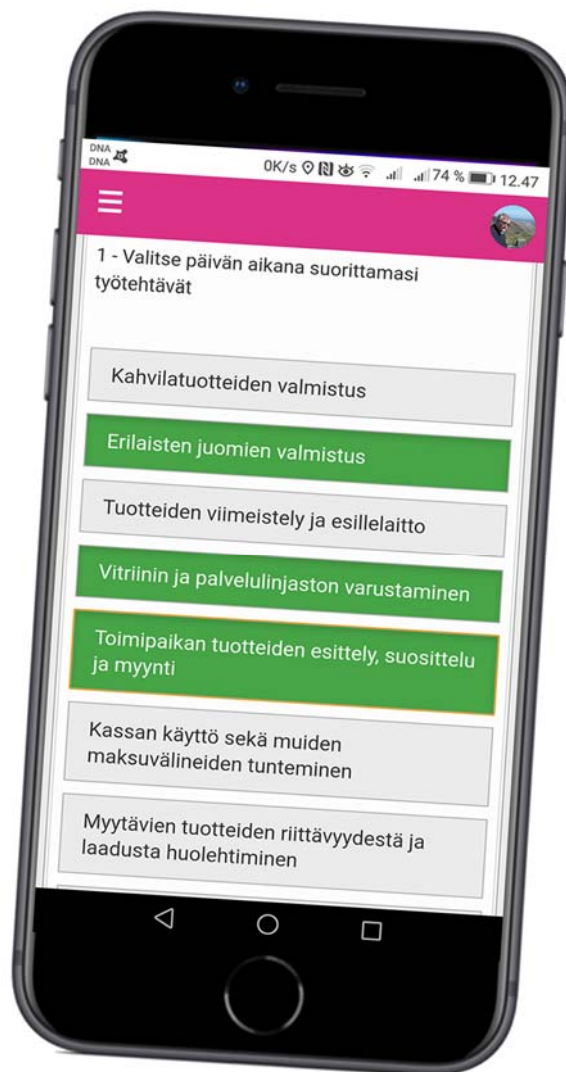
Valittuaan työpäivän aikana tekemänsä tehtävät opiskelija kertoo niistä tarkemmin valitsemallaan tavalla

- tekstinä
- kuvina
- videoina
- äänitteinä
- liitetiedostoina

Opettajan ja ohjaajan raporttiin on saatavissa lisäominaisuus, jossa näkyy pylväsdiagrammi -esityksenä ne tehtävät, joihin opiskelija on osallistunut ja kuinka monta kertaa jakson aikana.

Toteutusmalli

- soveltuu useille aloille
- toimii myös heikomman kielitaidon omaavilla
- ohjaa opiskelijoita hakeutumaan tutkinnon osan edellyttämiin tehtäviin

Workseed näyttöjen arvioinnissa

Useilla aloilla päiväkirja on sellaisenaan toimiva arvioinnin väline, kun opiskelijan tekemä dokumentointi on ollut riittävän monipuolista. Jakson päätteeksi opiskelija, työpaikkaohjaaja ja ohjaava opettaja kirjaavat päiväkirjaan palautteet ja arvoinnit. ePerusteista tulevat arviointikohteet ovat olleet kaikkien nähtävillä koko jakson ajan. Työpaikkaohjaajalle arviointiin ja palautteen antamiseen osallistumisen kynnyks on Workseedin käyttöönoton myötä madaltunut.

Media-alalla päädyttiin ratkaisuun, jossa opiskelija kokoaa tutkinnon perusteiden edellyttämät dokumentit omaan ”näyttölaatikkoonsa” hyödyntäen päiväkirjamerkintöjään. Alan tutkinnon osissa edellytetään suunnittelu- ja toteutusosaamisen dokumentointia eikä niissä ole yksilöity tarkemmin tehtäviä, joilla osaaminen osoitetaan. Näyttömateriaaleiksi opiskelija kokoaa keskeisten työtehtäviensä ideointi-, suunnittelu- ja toteutusvaiheiden dokumentit.

Tähänastinen kokemus osoittaa, että alan näyttöjen laatu ja sen myötä arvosanat ovat parantuneet, kun työprosessin alkuvaiheetkin tulevat nyt dokumentoiduiksi tutkinnon perusteiden edellyttämällä tavalla.

Workseedin muut mahdollisuudet

Muutamilla aloilla testattiin Workseedin mahdollisuuksia yksilöllisten opintopolkujen toteuttamiseen sekä oppisopimusopiskelijoiden yhteisten aineiden opintojen järjestämiseen.

Workseedin opiskelijanäkymä, jossa on näkyvillä vain menossa olevat tehtävät. Kuvan opiskelijalla näkyy vajaan 4 kk:n aikana itsenäisesti suoritettavat yhteensä 10 osp:n Moodle-kurssit ja niiden määräajat.

Omaohjaajalla on mahdollisuus seurata, etenevätkö muiden opettajien verkkokurssit suunnitellusti. Kuvan esimerkissä 3 ammattitaitovaatimusta sisältävä äidinkieli on toteutettu Moodlessa niin, että jokainen on siellä omassa osiossaan ja niiden suoritus voidaan aikatauluttaa halutulla tavalla opiskelija- tai ryhmäkohtaisesti.

Integraatiot

Workseed tarjoaa valmiin liitännän Primus-opiskelijahallintojärjestelmään. Liitännän avulla saimme tuotua opiskelijaryhmät automaattisesti Workseediin, mikä nopeutti Workseedin käyttöönottoa ja helpotti opettajien arkea. Liitännän avulla on mahdollista viedä myös esim. opiskelijan näyttötehtävien arviointitiedot Primukseen, mutta toiminnallisuutta ei sisällytetty pilottiprojektiin.

Workseed on integroitavissa oppilaitoksen AD-hakemistoon. AD-hakemisto voi olla paikallinen tai sijaita Azuressa. Pilotissamme Workseed integroitiin KAO:n AD:hen, mikä mahdollisti opettajien ja opiskelijoiden kirjautumisen O365-tilillä. Integraatio oli helppo ja nopea ottaa käyttöön, koska toiminnallisuus oli valmiiksi tuotteistettu Workseediin. Tietohallintomme sai tekniset ohjeistukset valmiina ja työ testauksineen ei vienyt päivää enempää.

Piloteissa testasimme myös integrointia Teamsiin ja Moodleen. Testasimme mm. verkkokurssien ohjausta ja opiskelijan etenemisen seuranta Workseedin kautta. Kokemukset olivat positiivisia; Workseed mahdollistaa omaohjaajalle etenemisen seurannan toisen opettajan ylläpitämällä verkkokursilla. Opiskelija näkee omassa näkymässään menossa olevat tehtävät ja verkkokurssit määräaikoineen.

Aiheesta lisää:

[Workseed työelämässä oppimisen ohjauksen ja arvioinnin välineenä](#)

[Uusia työkaluja työssäoppimisen ohjaukseen](#) (video)